

Pobožnosti + aktivizam + vlastito osvjedočenje =

»Ora et labora«

Silvija MAŠABERG

vjeroučiteljica u Osijeku

»Biti-po-Bogu«

U stvarnosti današnjice pobožne osobe rijetko će biti pohvaljene, a takav kompliment ni u teološkim krugovima nije na cijeni. Sastavnica »biti-po-Bogu«, sama po sebi pozitivna i nadalje poželjna, asocira na negativne konotacije poput pretjerane i/ili krive duhovnosti, mnogobrojne hereze i vjerske stranputice. Svijet će »pobožno ponašanje« jednostavno okarakterizirati kao »konzervativno«, a molitva koja se uz pobožnost najčešće veže od »crkvenih« će biti ocjenjena »pretjeranom«. No, može li se uopće previše »biti-po-Bogu« i donosi li takvo, za neke »sumnjivo« ponašanje, plodove?

Izlazak iz komoditeta – potvrđivanje identiteta

Zamjećujemo da su u pojedinim inicijativama katoličke provenijencije glavni lideri upravo članovi pojedinih duhovnih pokreta, a ti pokreti često se znaju smatrati »pobožnjaštvom«. Gle čuda! – baš ti pobožnjaci »vuku« bitne društvene tijekove i promjene u Hrvatskoj unazad godinu dana. Iz osobnog iskustva znam kako me iz uljuljanosti u vjeroučiteljskom pozivu probudila baš jedna pobožnjačka duhovnost ignacijskih duhovnih vježbi programa Injigo. Ne radi se ovdje samo o izlasku iz učmalosti komoditeta, nego o potvrđivanju vlastitoga identiteta te javnom izjašnjavanju stavova, ako treba i u svom gradu, ili jednostavnije rečeno – preuzimanju uloge »proroka u svom zavičaju«.

»Vjera bez djela je mrtva«

Prosvjetarima nikada nije problem pričati (predavačka crta s godinama ulazi u krv), izreći javno svoje mišljenje ponekad može biti nepoželjno i nezgodno, ali još nezgodnije je to mišljenje potkrijepiti djelima. A opet – »vjera bez djela je mrtva«. Nezgodno je bilo i stajati za štandom i prikupljati potpise za Inicijativu »U ime obitelji« koja je potaknula raspisivanje prvog građanskog referenduma. Odvojiti vrijeme, stajati na jednom mjestu, ulagati trud i neprestano komunicirati, podnositi vrućinu, kišu i sparinu, a uz to sve trpjeti uvredljive komentare, poglede prijezira od vlastitih sugrađana, te istovremeno umirati sebi i onom tako finom, ugodnom, sigurnom komoditetu – nije lako. Brojni volon-

teri zaključili su kako to, dobrovoljno i besplatno, može podnijeti samo osoba žive vjere utemeljene u snažnoj duhovnosti/pobožnosti.

Očuvanje integriteta poziva

Nakon svih napora i poteškoća – osjetio se i slatki okus plodova. Brojni volonteri svojim su zalaganjem pridonijeli slobodi govora. Stavovi utemeljeni na kršćanskoj vjeri dobili su prostor u Ustavu, pa i medijima, a objelodanjena je i činjenica da raznorazne ljevičarske udruge ne biraju sredstva kako bi nametnule vlastite definicije homoseksualnosti i braka ne samo u svjetovnom *mainstreamu*, nego i na satovima vjeronauka, a pritom uživaju i potporu vladajućih. Pojedini vjeroučitelji prepoznali su važnost hrvatskog *kairosa*, te su se aktivno odazvali darovanom trenutku, jer tko će nam očuvati integritet vjeroučiteljskog poziva ako ne mi sami?! Sjećajući se zagrebačke vjeroučiteljice, koja je savjesno radeći svoj posao završila na sudu zbog ispravnog moralnog poučavanja o homoseksualnosti – nije li nam zazvonio alarm?! Nekima jest, pa su shvatili da nema smisla stalno prozivati više crkvene/društvene instance zbog neprijateljskog ozračja i sjediti skrštenih ruku.

Iskorak – ili »u sakristije«

Pravi »rudarski« posao započeo je Inicijativom »40 dana za život« – miroljubivim bdjenjem i molitvom pred osječkom bolnicom. Osjetila se još veća oporost i osuda društva jer se neciljano zašlo u mnoge katoličke savjesti. Za brojne aktivne župljane ovo je bio prevelik iskorak, a oni koji su se odvažili doživjeli su ignoriranje i nepozdravljanje susjeda i poznanika. Kao da su crkvene aktivnosti prihvatljive samo dok se odvijaju unutar četiri zida crkve ili najbolje da se »vratimo u sakristije«?! Potpora nije došla od onih od kojih se to očekivalo, iako je nadbiskup Hranić podržao inicijativu, nailazilo se na mnoge prepreke izvana i iznutra, pa je onaj prije spominjani komoditet ponovno postao tako privlačan. Dalo se zaključiti kako je puno lakše biti katolik unutar crkvenih zidina.

»Ite, missa est!«

No, ako zatvarajući vrata crkve zatvorimo i svoja srca, te se svom silom založimo za prilagođavanje ovome svijetu kako se ne bi primijetilo da smo Kristovi i stoga ne živimo ono »Ite missa est« – propade nam plaća. Iako smo u vremenima krize, kada se svaki novčić dva puta okrene u ruci prije nego se potroši, to »propadanje plaće« i jest i nije najveći problem. Jest problem što puno radimo, a malo novca imamo, jer kao da nam »curi kroz prste«, a nije problem, jer osim novca propade nam poziv, poslanje, identitet, vječnost...

Doista, dok još imamo priliku aktivno sudjelovati u kreiranju državne politike, zakona, ustava, naših ži-

vota i života naše djece, dok smijemo javno moliti te sačuvati vjeroučiteljsko pravo na govor istine, u ovom slučaju – da je abortus namjerni prekid djetetova života u majčinoj utrobi – sudjelujmo! Nismo daleko od vremena kada će i kod nas jedina mogućnost govora biti kanadski primjer Mary Wagner, koja redovito biva zatvarana zbog *prolife* djelovanja u klinikama za pobačaje. Unatoč nedaćama, plodovi jesenske kampanje Inicijative »40 dana za život« rade, jer je pitanje pobačaja, priziva savjesti i abortivnih pilula ipak došlo do javnosti.

Autentični, ako »ne mirišemo na Boga«?

Među građansko-vjerskim aktivistima vjeroučitelji ili teolozi su malobrojni. Zbog brojnih aktivnosti rastrgani su na sve strane – obitelj, škola, župa... i teško je na sve se odazvati, svima udovoljiti. Ali, ako osobno i nismo u mogućnosti sudjelovati, uvijek se može verbalno podržati i biti svjestan – pred sobom imamo mlade snage, a na nama je probuditi njihov elan, dati im poticaj, zagrijati volju za prave, neprolazne ideale... No, može li pastir biti autentičan ako »ne mirišemo na ovce« ili hoće li nas djeca prepoznati, uvažiti, doživjeti, ako »ne mirišemo na Boga«? Našu pobožnost i predanost brzo detektiraju mali i veliki vjeroučenici. Možemo se beskrajno ljutiti i negodovati zbog teške sudbe vjeroučiteljskog tereta, no istina je da teret otežava i život u vlastitim neistinama i poluistinama.

Vlastito osvjedočenje

Počesto nam je potrebno vlastito osvjedočenje kako naša duhovnost baš i nije »duhovna« kada se susretamo s nerazumijevanjem u učionici i zbornici. Testiranje vjerodostojnosti duhovnosti omogućeno nam je svakodnevno u tom konglomeratu međuljudskih i međugeneracijskih odnosa. Osvijestimo: ne može stalno biti problem u nekome drugome – stoga se svakodnevno osvrnimo na vlastite postupke, riječi, stavove, propuste i uočimo naše zapreke u pozitivnoj komunikaciji. Nužno je, među brojnim susretima, svakodnevno se zaustaviti u susretu s našim Stvoriteljem i Pozivateljem. Prepustiti Njegovu pogledu naše srce – kako bismo shvatili koje nas to zapreke, komotnosti i poluistine priječe u činu potpunog predanja Gospodinu i zašto smo ono jednom uopće povjerovali da nas Bog želi i treba baš na vjeroučiteljskom poslu... Zrelost našeg vjeroučiteljskog zvanja i autentičnosti vlastite vjere raste usporedno s našom pobožnošću. Često nam nedostaje povjerenja u Božju brigu za naše konkretne probleme u školi, župi, vlastitom domu... Kada sve to više »bude-po-Bogu«, moguće je da ćemo i sami postati podupiratelji raznih inicijativa, možda i aktivni sudionici, a možda i članovi koje »pobožne« skupine. Dobro je biti zahvalan za sve požrtvovne i pobožne molitelje i aktiviste, koji se, između ostaloga, mole/bore i za »naš kruh«. Stoga – »Ora et labora«! ■